

Holland – Natuur in de Delta

Een herontdekking van Nederland als rivierenland in een nieuwe spectaculaire film Holland – Natuur in de Delta. De ‘koning van de delta’, de zeearend, speelt een hoofdrol!

Hoogtevrees moet je als natuurfilmer niet hebben. Voor *Holland – Natuur in de Delta* werd in de Biesbosch een toren van twintig meter hoog gebouwd om het gezinsleven van de zeearend te bespieden. ‘We kozen een nest uit waarvan we wisten dat de zeearend er al vier jaar achter elkaar op was teruggekeerd’, zegt Mark Verkerk. De regisseur van de film vertelt vol vuur over de vogel, die hij de koning van de Delta noemt. ‘Het was fantastisch om de twee jongen te zien opgroeien. De aanloop naar het uitvliegen, wanneer ze stuntelig met hun vleugels wapperen. Het moment waarop een jong tijdens zo’n oefening plotseling uit het nest valt. Op een tak lager in de boom belandt en geen andere keus heeft dan zijn vleugels uit te slaan. En vervolgens moet leren dat hij met zo’n zwaar lijf niet op elk takje kan neerstrijken.’

Vijf hoofdrolspelers

In navolging van het succes van *De Nieuwe Wildernis*, wilde Mark Verkerk met zijn team dit keer de Nederlandse natuur in zijn volle omvang laten zien. Niet inzoomen op één natuurgebied, maar het in breder perspectief neerzetten. Er werd een samenwerkingsproject opgetuigd, met medewerking van Staatsbosbeheer, WNF, Natuurmonumenten, IVN en De12Landschappen. De keuze viel op de delta. Want water als centraal thema, daarmee vat je ons land het beste samen. Mark: ‘We laten de delta van nu zien, maar ook van vroeger. Het proces hoe natuurlijke krachten, zoals kronkelende rivieren die in zee uitmonden, het kustlandschap vormden. Daarnaast

brengen we de mens in beeld, die hier zo’n zeventuizend jaar geleden kwam wonen. In hun gevecht tegen het water zetten onze verre voorouders de omgeving steeds meer naar hun hand.’ Toch speelt de mens maar een bijrol in de film. De hoofdrollen zijn weggelegd voor vijf dieren, die vanuit verschillende invalshoeken de hele delta belichten. Handig en onmisbaar, zo’n ‘kapstok’ voor het verhaal.

In de hoofdrol...

Elk dier in de film laat met zijn specifieke karaktertrekken een ander aspect van de delta zien. Zo neemt het reislustige stekelbaarsje ons mee tijdens zijn jaarlijkse trektocht vanuit de Noordzee naar de kleine beekjes en sloten waar hij zich voortplant. Met het slimme pimperlblauwtje zoomen we in op de microwereld, waar de vlinder in natte graslanden een ingewikkelde driehoeksverhouding heeft met een bijzondere bloem en een gevaarlijke mier. De krachtige zeearend verheft ons juist tot eenzame hoogten waarin we de hele delta kunnen overzien. Met de stoere haas verkennen we de uiterwaarden en de polder, die de rivieren omzomen. En in de bouwlustige bever herkennen we onszelf: een dier dat de omgeving naar zijn poot zet.

Kat in het bakkie

Maar dieren laten zich niet regisseren. Het had weinig gescheeld of de bever was zijn hoofdrol in de film misgelopen. Cameraman Willem Berents weet daar alles van. ‘Het idee was dat we de bever in de Biesbosch zouden filmen’, vertelt hij. ‘Iedereen dacht: dat wordt kat in het bakkie, want bevers genoeg daar.’

Toen bleek dat de dieren zich niet lieten zien. Bovendien bouwen bevers in de Biesbosch geen dammen. Hun talenten als bouwvakker hebben ze daar niet nodig, want de waterstanden zijn hoog genoeg. Maar het ging ons juist om het filmen van het bouwen van die beverdammen en andere waterbouwgedrag.' Toen de Limburgse filmer over de problemen hoorde, hoefde hij niet lang na te denken. Binnen twee dagen had hij zes prachtige beverlocaties in het noorden van zijn eigen Limburgse provincie opgespoord. Mét dammen! 'We hebben er de mooiste scènes geschoten', vertelt hij trots. 'Van een bever die bijna onder een door hemzelf afgeknaagde boom terechtkomt tot eentje die met een kluit modder het laatste gat in zijn dam dichtmaakt.'

Hightech

Voor de film zijn de nieuwste cameratechnieken uit de kast gehaald. Zo is de haas gefilmd met een camera die in plaats van de normale 25 wel 1.500 beelden per seconde maakt. 'Dat hadden we nodig om meer te laten zien dan een flits in het gras', legt regisseur Mark uit. 'De haas is de cheeta van de polder: supersnel én super wendbaar. Met de speciale camera krijgen we beeldmateriaal

dat we langzaam kunnen afspelen zonder dat het schokkerig wordt. De haas glijdt in een vloeiende beweging met *slow motion* aan je oog voorbij.' Voor de bever – opnieuw een probleemgeval toen hij eenmaal was gevonden – moest ook de techniek uitkomst bieden om hem 's nachts in beeld te krijgen. Eerst werd studiolicht gebruikt, om te kijken of het dier hieraan kon wennen. Willem zag met eigen ogen hoe de bever net buiten de spotlight bleef, met zijn staart op het water klapte en verdween in de duisternis. Zodra er echter onbemande cameravallen werden opgehangen kroop de bever uit zijn schulp. De volgende dag was op de beelden te zien hoe het dier triomfantelijk bovenop zijn burcht zat. Om moedeloos van te worden? 'Nee hoor', lacht cameraman Willem. 'Juist geweldig dat hij zo slim is om ons voor de gek te houden.' Uiteindelijk bleek infrarood de ultieme oplossing. De bever nóch cameraman kunnen infrarood licht zien. Een infraroodcamera wel. Er zijn vele uren beverbeelden geschoten, waarvan uiteindelijk tien minuten in de film zijn terechtgekomen. Een film die we volgens Mark allemaal moeten gaan zien. 'Om te ervaren in wat voor prachtig land we wonen.'

© Manon Laterveer-de Beer
Gepubliceerd in: Naar Buiten – Magazine van Staatsbosbeheer,
september 2015